

CRNA GORA
UPRAVA POMORSKE SIGURNOSTI

SIGURNOST I BEZBJEDNOST PLOVIDBE
INFORMACIJE ZA NAUTIČARE

www.pomorstvo.me

CRNA GORA
UPRAVA POMORSKE SIGURNOSTI

SIGURNOST I BEZBJEDNOST PLOVIDBE
INFORMACIJE ZA NAUTIČARE

Izdaje:
UPRAVA POMORSKE SIGURNOSTI
BAR

Tiraž:
500 primjeraka

Štampa:
Krug, Bar

II revidirano izdanje
2010. godina

SIGURNOST I BEZBJEDNOST PLOVIDBE

Podsjećamo vas šta sve treba znati, o čemu sve treba voditi računa ako ste se odlučili da krenete na more; šta od vas traži zakon, šta nam kaže iskustvo, na koga možete računati, a sve zato da bi odmor čamcem, jahtom ili brodom bio upravo ono što ste od njega i očekivali - uživanje u slobodi kretanja.

Nema sigurne plovidbe bez dobre pripreme kao i poznavanja i poštovanja propisa, ali i svih onih iskustvom stečenih pravila ponašanja na moru. Namjera nam je da vas upoznamo ili podsjetimo na šta sve treba obratiti pažnju kada se spremate krenuti na more.

Za sigurnost čamca i posade najodgovorniji su voditelj čamca i sama posada. Ipak treba znati da se za sigurnu plovidbu, spriječavanje nezgoda, kao i za pomoć u slučaju nezgode brinu: Uprava pomorske sigurnosti, Lučke kapetanije Bar i Kotor i Sektor granične pomorske policije.

NAUTIČKE KARTE I PUBLIKACIJE

Nautičke karte obalnog mora Crne Gore, Skadarskog jezera i ostale nautičke publikacije možete nabaviti u Upravi pomorske sigurnosti:

Ime:	Telefon:	Fax:	Mobilni:
Uprava pomorske sigurnosti	030/313-241	030/313-274	069 355 111

JADRANSKO MORE

Jadransko more obuhvata 138.595 km² površine. Ukupna dužina svih obala (kopna i ostrva) iznosi 7.912 km. Kopnena obala Jadranskog mora je 3.737 km, dužina Jadranskog mora iznosi 783 km, širina do 217 km.

U Tršćanskom zalivu najveća dubina je 25 m, koja raste prema jugu, tako da u južnojadranskoj kotlini iznosi 1.240 m. Od ukupno 1.250 ostrva, grebena i hrudi najviše ih je u Hrvatskoj (1.185).

Temperatura mora raste od sjevera prema jugu. Najniže temperature mora su u februaru (od 7° do 13° C), najviše u avgustu (od 22° do 25° C). Jadransko more ubraja se u slanija mora. Slanost opada od juga prema sjeveru. Prosječna slanost iznosi 25,3‰.

Providnost mora je najmanja na sjevernom Jadranu (5-39 m), a najveća u južnom (16-56 m). Temperatura vazduha najniža je u januaru sa srednjim temperaturama do 10° C na južnom i 2° C na sjevernom Jadranu, a najviša u julu sa srednjim temperaturama od 22 do 26° C.

ukupna dužina crnogorske obale	294 km
ukupna dužina morske granice Crne Gore	148 km
dužina granice prema Republici Hrvatskoj	22 km
dužina granice prema Republici Albaniji	22 km
dužina granice teritorijalno more – epikontinentalni pojas	104 km
površina unutrašnjih morskih voda Crne Gore	362 km ²
površina teritorijalnog mora Crne Gore	2.099 km ²
površina epikontinentalnog pojasa	3.885 km ²

SKADARSKO JEZERO

Nacionalni park "Skadarsko jezero", sa površinom od 372.3 km², predstavlja najveći rezervoar slatke vode na Balkanu.

Ime:	Telefon:	E-mail:
NP "Skadarsko jezero"	+382 20 879 100	np-skadarlake@t-com.me
Centar za posjetioce - Vranjina	+382 20 879 103	
Centar za posjetioce - Virpazar	+382 20 711 104	
Šef Službe zaštite	+382 69 124 999	
Dežurni nadzornik	+382 69 124 998	

Sa velikim brojem biljnih i životinjskih vrsta, velikim brojem ostrva, manastira, crkava i džamija, Skadarsko jezero predstavlja prirodni park, most gdje se sreću tri kulture, prostor sa velikom ekspanzijom turizma, ekoturizma, seoskog i nautičkog turizma, prostor sa razvijenim umjetničkim kolonijama, kupalištima, prostor idealan za posmatranje ptica, izlete biciklom, vožnje kajakom, čunovima itd.

Nacionalni park "Skadarsko jezero" predstavlja značajno stanište vodenih ptica (oko 270 vrsta).

dužina Skadarskog jezera	44 km
širina Skadarskog jezera	14 km
ukupna dužina obale Skadarskog jezera	207 km
dužina dijela obale Skadarskog jezera koji pripada CG	149.5 km
ukupna površina Skadarskog jezera	372.3 km ²
površina dijela Skadarskog jezera koji pripada CG	229.8 km ²
dužina državne granice prema Republici Albaniji	38 km
srednja dubina Skadarskog jezera	5.01 m

UPRAVA POMORSKE SIGURNOSTI

Uprava pomorske sigurnosti (www.msdups.org) je organ državne uprave Crne Gore koji se bavi poslovima: utvrđivanja sposobnosti za plovidbu brodova i drugih plovnih i plutajućih objekata i na osnovu toga izdavanja odgovarajućih svjedočanstava; zaštite mora od zagađenja sa brodova; upisa jahti u Registar; vršenja radio službe radi zaštite ljudskih života na moru i radi sigurnosti plovidbe; organizacije i koordinacije prilikom akcija traganja i spašavanja na moru; uređivanja i održavanja pomorskih plovnih puteva i postavljanja objekata pomorske rasvjete na njima, kao i obezbjeđivanja njihovog pravilnog funkcionisanja.

Ime:	Telefon:	Fax:	E-mail:
Uprava pomorske sigurnosti	030/313-241	030/313-274	info@pomorstvo.me

KOORDINACIONI CENTAR TRAGANJA I SPAŠAVANJA NA MORU (MRCC BAR)

Uprava pomorske sigurnosti, preko Koordinacionog centra traganja i spašavanja na moru (MRCC BAR), vrši poslove organizacije i koordinacije prilikom akcija traganja i spašavanja na moru, u skladu sa Nacionalnim planom traganja i spašavanja i odredbama Međunarodne konvencije o traganju i spašavanju na moru.

Nacionalni plan utvrđuje načela rada i djelovanja, zadatke i dužnosti, mjere i postupke službenih lica i način korišćenja sredstava tokom pripravnosti, odnosno tokom akcija traganja i spašavanja na moru.

Ime:	Telefon:	Mobilni:
Uprava pomorske sigurnosti	030/313-241	067 642 179
Koordinacioni centar traganja i spašavanja na moru (MRCC BAR)	030/19833	067 642 179
Sekretarijat Koordinacionog tijela obalske straže Crne Gore - Bar	030/312-156	063 285 280
Obalna radio stanica "BARRADIO"	030/313-088	067 642 179
Lučka kapetanija Bar	030/312-733	069 290 274
Lučka kapetanija Kotor	032/304-312	069 681 504
Operativni centar Granične pomorske policije (GPP) Crne Gore - Podgorica	020/247-689	063 285 277

MRCC BAR - OPREMA I UREĐAJI

GMDSS - radio sistem za globalnu sigurnost na moru, za područje plovidbe A1 (do 30 Nm) na VHF frekventnom području i za područje plovidbe A2 (do 150 Nm) na MF frekventnom području, omogućava da MRCC BAR, preko DSC uređaja, u svakom momentu može pozvati određeni brod, grupu brodova, brodove na određenom geografskom području i sve brodove.

MRCC BAR

RADIO-GONIOMETAR - na VHF frekventnom području, omogućava da MRCC BAR u svakom momentu ima azimut plovnog objekta koji preko brodske radio stanice komunicira sa MRCC BAR.

AIS BAZNA STANICA - na VHF frekventnom području, preko koje MRCC BAR vrši automatsku identifikaciju brodova, omogućava da MRCC BAR u svakom momentu ima statičke i dinamičke podatke o svim plovnim objektima koji prolaze kroz zonu odgovornosti MRCC BAR, a imaju ugrađen AIS uređaj.

Na VHF ch16/ch24, VHF DSC ch70, MF 2182 kHz i MF DSC 2187.5 kHz organizovana je služba slušanja (24h). MRCC BAR ima uvijek slobodan telefonski broj 030/19833 za poziv u pomoć. Poziv u pomoć može se uputiti i na sljedeći način:

Ime:	Telefon:	Fax:	Mobilni:	E-mail:
MRCC BAR	030/313-088	030/313-600	067 642 179	barradio@pomorstvo.me

KOORDINACIONO TIJELO OBALSKE STRAŽE CRNE GORE

U radu Koordinacionog tijela obalske straže Crne Gore (KTOS) učestvuju Uprava pomorske sigurnosti, Lučke kapetanije Bar i Kotor, Granična pomorska policija i Regionalni centar za podvodno razminiranje i obuku ronilaca iz Bijele.

Zadaci KTOS-a su: izvođenje akcija traganja i spašavanja na moru; prevencija terorističkih napada; borba protiv krijumčarenja droge, ilegalnih migracija i međunarodnog organizovanog kriminala; zaštita pomorske granice, luka, pristupa obali i prostora između njih; zaštita pomorskog saobraćaja; zaštita prirodnih resursa itd.

Zona odgovornosti KTOS-a podijeljena je na 6 sektora odgovornosti, i to: Podgorica (Božaj/Virpazar), Herceg Novi, Kotor, Budva, Bar i Ulcinj.

SEKRETARIJAT KOORDINACIONOG TIJELA OBALSKE STRAŽE CRNE GORE

KTOS u svom sastavu ima Sekretarijat, koji se nalazi u Baru, i kojim rukovodi Sekretar. Sekretarijat u svom sastavu ima dežurnu službu koja funkcioniše 24 sata.

Kontakt telefoni Sekretarijata KTOS-a Crne Gore:

Ime:	Telefon:	Fax:	Mobilni:
Sekretarijat KTOS-a	030/312-156	030/312-159	063 285 280

PLOVNA SREDSTVA U PRIPRAVNOSTI

Prilikom akcija traganja i spašavanja na moru najvažnija je pravovremena informacija i pozicija onih kojima je pomoć potrebna.

MRCC BAR organizuje i koordinira akcije traganja i spašavanja na moru i u skladu sa procjenom i ukazanom potrebom odlučivače o načinu i obimu angažovanja ostalih subjekata KTOS-a Crne Gore, u skladu sa njihovim nadležnostima.

Za vašu sigurnost i bezbjednost na moru MRCC BAR može angažovati 21 manji brzi čamac, 4 veća plovna objekta, kao i 5 tegljača, a na raspolaganju su i jedinice vazduhoplovstva Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave i Vojske Crne Gore.

LUČKE KAPETANIJE BAR I KOTOR

Lučka kapetanija Bar (ispostave Ulcinj, Budva i Virpazar), kao i Lučka kapetanija Kotor (ispostave Tivat, Zelenika i Herceg Novi), vrše inspekcijski nadzor nad primjenom propisa kojima se uređuju odnosi u obalnom moru i unutrašnjim vodama Crne Gore.

ČAMAC LUČKE KAPETANIJE BAR

Lučke kapetanije vrše upravne, inspekcijske i tehničke poslove iz oblasti sigurnosti i bezbjednosti plovidbe.

Upravni poslovi su: upis brodova i čamaca u upisnike, organizovanje stručnih ispita za pomorce i izdavanje isprava članovima posade brodova i čamaca.

Inspekcijski poslovi su: nadzor nad lukama, marinama i pristaništima u pogledu opremljenosti i osposobljenosti njihovih operativnih obala, nadzor nad brodovima u lukama u pogledu zaštite lica na brodu i zaštite životne sredine, nadzor nad brodovima u pogledu njihove osposobljenosti za plovidbu, nadzor nad članovima posade brodova i čamaca u pogledu broja, njihove osposobljenosti i ovlašćenja za obavljanje određenih dužnosti i poslova u skladu sa ispravama o ukrcanju, nadzor nad uređivanjem i održavanjem pomorskih plovnih puteva i objektima pomorske rasvjete na njima, nadzor nad radom vršenja radio službe koja služi sigurnosti plovidbe i zaštiti ljudskih života na moru, ekološkom zaštitom kao i nadzor nad obavljanjem meteorološke službe koja služi sigurnosti plovidbe.

Tehnički poslovi su: vođenje prekršajnih postupaka u upravnom postupku protiv pravnih i fizičkih lica kao počinitelaca pomorskih prekršaja.

Ime:	Telefon:	Fax:	E-mail:
Lučka kapetanija Bar	030/312-733	030/311-384	harbourm@t-com.me
Lučka kapetanija Kotor	032/304-312	032/304-313	kapetani@t-com.me

GRANIČNA POMORSKA POLICIJA

Granična pomorska policija, kao ispostava Sektora granične policije, u okviru Uprave policije, predstavlja specijalizovanu, organizovanu, obučenu i opremljenu jedinicu namijenjenu za vršenje poslova bezbjednosti na vodi.

Graničnu pomorsku policiju sačinjavaju tri Ekspoziture granične pomorske policije: Podgorica, Herceg Novi i Bar. U okviru Ekspozitura granične pomorske policije nalaze se filijale patrolnih čamaca (PČ) i brodova, koji predstavljaju osnovne i samostalne operativne jedinice Granične pomorske policije, osposobljene za vršenje svih poslova i zadataka bezbjednosti na vodi i priobalju. Filijale PČ Granične pomorske policije su: Podgorica (Virpazar i Božaj), Herceg Novi, Kotor, Budva, Bar i Ulcinj.

Pripadnici Granične pomorske policije vrše poslove i zadatke bezbjednosti na vodi, i to: poslove nadzora državne granice na vodi; poslove bezbjednosti Crne Gore; poslove zaštite ljudskih života, lične i imovinske sigurnosti građana; poslove sprječavanja vršenja krivičnih djela i prekršaja; poslove pronalaženja i hvatanja počinitelja krivičnih djela i prekršaja i njihovo dovođenje nadležnim organima; poslove obezbjeđenja itd.

Osnovni zadatak Granične pomorske policije je vršenje poslova i zadataka nadzora državne granice na vodi, koja se na Jadranskom moru proteže u dužini od 148 km, na Skadarskom jezeru u dužini od 38 km i na rijeci Bojani od 28 km.

Granična pomorska policija trenutno raspolaže sa 2 patrolna broda i 19 patrolnih čamaca, koji se nalaze u trenutnoj i neprestanoj (24 h) gotovosti za izvršenje svih namjenskih zadataka.

Granična pomorska policija takođe vrši multisenzorno osmatranje akvatorija Jadranskog mora, Skadarskog jezera i rijeke Bojane vršeći pri tome: radarsko osmatranje, termovizijsko osmatranje, televizijsko osmatranje, optoelektronsko osmatranje aktivnim i pasivnim sredstvima i optičko, vizuelno i zvučno osmatranje.

Kontakt telefoni Operativnog centra Granične pomorske policije:

Ime:	Telefon:	Mobilni:
Sektor granične pomorske policije	020/202-851	063 284 716

REGIONALNI CENTAR ZA OBUKU RONILACA ZA PODVODNO RAZMINIRANJE, SPAŠAVANJE, PRUŽANJE POMOĆI I KONTROLU NA MORU

PODVODNE AKTIVNOSTI - RONJENJE

Pod pojmom podvodnih aktivnosti podrazumijeva se svaki boravak lica pod površinom vode sa ili bez ronilačke opreme, tehničkih pomagala ili naprava sa kojima se upravlja sa površine ili autonomno.

Ronjenje se obavlja uz posjedovanje ronilačke legitimacije, koju izdaje Javna ustanova "Regionalni centar za obuku ronilaca za podvodno razminiranje, spašavanje, pružanje pomoći i kontrolu na moru", iz Bijeles.

Ronilačka legitimacija važi godinu dana od dana izdavanja, a legitimaciju može dobiti samo lice koje posjeduje svjedočanstvo o završenoj ronilačkoj obuci, izdato od međunarodne ronilačke škole koju priznaje Regionalni centar.

Podvodne aktivnosti - ronjenje obavlja se organizovano preko ronilačkih centara, ronilačkih klubova ili drugih pravnih lica koja posjeduju odobrenje za obavljanje podvodnih aktivnosti, izdato od Regionalnog centra.

Područje na kojem se obavlja ronjenje mora biti vidljivo obilježeno. Obilježavanje se obavlja postavljanjem signalne plutače u sredini područja ronjenja, narandžaste ili crvene boje, prečnika najmanje 30 cm ili ronilačkom zastavicom (narandžasti pravougaonik sa bijelom dijagonalnom crtom) ili pomorska zastavica slova "A" međunarodnog signalnog kodeksa ili visoko istaknutom ronilačkom zastavom na plovnom objektu sa kojega se obavlja ronjenje.

Kontakt telefoni Regionalnog centra:

Ime:	Kontakt telefoni:	
Regionalni centar za podvodno razminiranje i obuku ronilaca - Bijela	031/683-477	031/683-375

E-mail: rcud@t-com.me

Web: www.rcud.co.me

VAŽNI BROJEVI TELEFONA:

Ime:	Telefon:	Mobilni:
Uprava pomorske sigurnosti	030/313-241	067 642 179
Koordinacioni centar traganja i spašavanja na moru (MRCC BAR)	030/19833	067 642 179
Obalna radio stanica "BARRADIO"	030/313-088	067 642 179
Lučka kapetanija Bar	030/312-733	069 290 274
Lučka kapetanija Kotor	032/304-312	069 681 504
Operativni Centar Mornaričke Baze Vojske Crne Gore - Bar	030/440-122	067 222 588
Policija	122	
Vatrogasna služba	123	
Hitna pomoć	124	
Opšte informacije	1181	
PLOVNA JEDINICA HERCEG NOVI I KOTOR	031/678-008	
Dežurni Plovne jedinice Herceg Novi i Kotor		063 284 773
Rukovodilac Plovne jedinice Herceg Novi i Kotor		063 284 714
PLOVNA JEDINICA BAR, BUDVA I ULCINJ	030/312-156	
Dežurni Plovne jedinice Bar, Budva i Ulcinj		063 285 280
Rukovodilac Plovne jedinice Bar, Budva i Ulcinj		063 284 716
Načelnik pomorske policije		063 285 277
Lučka ispostava Ulcinj	030/421-780	069 290 258
Lučka ispostava Budva	033/451-227	069 290 257
Lučka ispostava Virpazar	020/711-126	069 290 274
Lučka ispostava Tivat	032/671-262	069 040 063
Lučka ispostava Zelenika	031/678-276	069 086 220
Lučka ispostava Herceg Novi	031/678-276	069 086 220
Turistički organizacija Ulcinj	030/412-206	
Turistički organizacija Bar	030/311-633	
Turistički organizacija Budva	033/402-814	
Turistički organizacija Kotor	032/325-947	
Turistički organizacija Tivat	032/671-324	
Turistički organizacija Herceg Novi	031/350-820	

POMORSKA RASVJETA

Uprava pomorske sigurnosti vrši poslove uređivanja i održavanja pomorskih plovnih puteva kao i postavljanja i održavanja objekata pomorske rasvjete na njima (svjetionika, obalnih svijetala, plutača Ltd.), radi obezbjeđivanja sigurne i bezbjedne plovidbe, kako u morskom pojasu tako i u unutrašnjim vodama Crne Gore.

Sve važeće informacije o postojećim objektima pomorske rasvjete mogu se naći u "Popisu svjetala jugoslovenske obale jadranskog mora i skadarskog jezera", izdatog od Hidrografskog Instituta Mornarice Vojske Crne Gore Lepetane ili na Internet stranici: www.msd-ups.org.

Sve trajne promjene na objektima pomorske rasvjete, odnosno ispravke, objavljuju se u "Oglasu za pomorce", koji služi za ažuriranje pomorskih karata, dok se ostale informacije vezane za sigurnost i bezbjednost plovidbe emituju preko "Radio oglasa" obalne radio stanice "BARRADIO".

OBALNO SVIJETLO "SV. NIKOLA" BUDVA

NAPOMENA: Ukoliko prilikom boravka na moru uočite bilo kakve pojave koje ugrožavaju sigurnost i bezbjednost na moru, kao što su: pogašeni svjetionici, pogašene plutače, smetnje na plovnom putu i sl, molimo vas da to prijavite:

Ime:	Frekventno područje:	Telefon:	Mobilni:
Uprava pomorske sigurnosti	/	030/313-241	069 309 810
Obalna radio stanica "BARRADIO"	VHF ch16	030/19833	067 642 179

OBALNA RADIO STANICA "BARRADIO" – 40B

Uprava pomorske sigurnosti vrši poslove radio službe, radi zaštite ljudskih života na moru i radi sigurnosti plovidbe, preko obalne radio stanice "BARRADIO".

Osnovna aktivnost obalne radio stanice "BARRADIO" je dežuranje na međunarodnim frekvencijama za poziv i sigurnost (VHF ch16, VHF DSC ch70, MF 2182 kHz i MF DSC 2187,5 kHz), koje se vrši 24 sata dnevno, svakog dana u godini.

U sklopu svojih daljih aktivnosti obalna radio stanica "BAR RADIO" vrši:

- radio službu za sigurnost plovidbe na VHF i MF frekventnom području;
- najava i emitovanje radio oglasa (VHF ch16/ch24);
- prijem poruka medicinske pomoći (VHF ch16);
- komercijalnu radio službu (VHF ch24/ch20 i MF 1720.4 kHz);
- emitovanje vremenskih izvještaja (VHF ch24);
- praćenje brodova koji prevoze opasne terete (VHF ch12) - ADRIATIC TRAFFIC;
- prijem i prosljeđivanje poruka za automatsku uzbunu sa broda u slučaju terorističkog napada (SSAS), u skladu sa ISPS Pravilnikom;

Osim telefonskog broja 030/19833, korišćenja radio stanice i GMDSS odašiljanja poziva, ostale mogućnosti pozivanja obalne radio stanice "BARRADIO" su:

Ime:	Telefon:	Fax:	Mobilni:	E-mail:
"BARRADIO"	030/313-088	030/313-600	067 642 179	barradio@pomorstvo.me

Kroz svakodnevne aktivnosti, operateri na obalnoj radio stanici "BARRADIO" vrše nadzor nad morskim pojasom Crne Gore, i na svaki vaš poziv u pomoć upućen sa mora će blagovremeno odgovoriti i dati vam sve potrebne informacije i uputstva koja se tiču same plovidbe i vremenskih prilika na moru, odnosno svega onoga što spada u domen sigurnosti i bezbjednosti plovidbe na moru.

VREMENSKI IZVJEŠTAJ

Svaki iskusan nautičar zna da stalna briga o vremenskim prilikama doprinosi sigurnosti na moru i plovidbu čini ugodnijom i bezbjednijom.

Vremenska prognoza Hidrometeorološkog zavoda Crne Gore (www.meteo.cg.yu) neprestano se emituje preko obalne radio stanice "BARRADIO", na VHF ch16/24, kroz "Vremenski izvještaj", u tačno određeno UTC vrijeme (na koje treba dodati jedan sat u razdoblju zimskog, a dva sata u razdoblju ljetnjeg računanja vremena).

Na Jadranu se čuju još i hrvatske i italijanske obalne radio stanice. Dajemo vam imena ostalih obalnih radio stanica koje emituju vremenski izvještaj:

Obalna radio stanica:	VHF kanali:	Vrijeme emitovanje vremenskog izvještaja (UTC):
"Bar"	ch24	08h50/14h20/20h50
"Bari"	ch26/ch27	01h35/07h35/13h35/19h35
"Dubrovnik"	ch04/ch07	08h35/12h35/20h35
"Ancona"	ch25	01h35/07h35/13h35/19h35
"Split"	ch07/ch21/ch23/ch81	05h45/12h35/19h45
"Trieste"	ch25	01h35/07h35/13h35/19h35

Glavna meteorološka organizacija je Svjetska meteorološka organizacija (World Meteorological Organization-WMO), a sve o njoj i njenom djelovanju može se naći na: www.wmo.ch.

Više-manje sve vremenske prognoze dolaze iz tri-četiri velika meteorološka centra tako da manje meteorološke kuće preuzimaju njihov prognostički materijal, ponekad ga još dorađuju za svoje potrebe ili se naprosto povezuju na internet stranice velikih centara.

Ipak, najdetaljniji i najkorisniji meteorološki servis je na: www.weatheronline.co.uk.

NEŠTO O SIGNALIMA OPASNOSTI

Signali opasnosti se koriste isključivo kada se brod/čamac i sva lica na njemu nalaze u životnoj opasnosti ili kada brodu/čamcu prijeti neka neposredna opasnost. Odluku o proglašavanju opasnosti donosi zapovjednik broda/voditelj čamca, a nakon toga se sredstvima veze šalju međunarodni radiotelefonski signali opasnosti.

RADIOTELEFONSKI SIGNALI OPASNOSTI

MAYDAY - znak opasnosti – šalje se samo ako su u opasnosti i brod i ljudi. Takvim situacijama se smatraju: čovjek u moru, požar na brodu, sudar, prodor vode, jako nasukanje ili prestanak rada motora u nevremenu. Ima najveći prioritet u radio saobraćaju. Odluku o slanju signala daje isključivo zapovjednik broda, a daje se svim radio telefonskim stanicama. Signalom "MAY DAY" daje se poruka koja mora biti kratka i jasna, a mora sadržati: ime broda ili pozivni znak, poziciju broda, vrstu opasnosti kao i vrstu pomoći koja se traži.

PAN PAN - znak hitnosti - šalje se samo ako su u opasnosti ili brod ili ljudi. Označava da brodska ili obalna radio stanica ima vrlo hitnu poruku u vezi sa sigurnošću plovnog objekta ili lica na njemu (prestanak rada motora, bolest itd.). Drugi je po prioritetu u radio saobraćaju.

SECURITE - znak sigurnosti – emituje obalna radio stanica kada je na bilo koji način ugrožena sigurnost plovidbe (važno navigaciono ili meteorološko upozorenje, npr. pogašeno pomorsko svijetlo, olupina, iznenadna oluja, obavještenje o akvatorijumu zatvorenom za plovidbu itd).

MEDICO - poruka medicinske pomoći - daje se za traženje medicinskog savjeta. Šalje se na VHF ch16, a odmah zatim se prelazi na neki od radnih kanala.

NAPOMENA:

Koordinacioni centar traganja i spašavanja na moru (MRCC) nalazi se u Baru, a podcentri (MRSC) u Lučkim kapetanijama Bar i Kotor. Zajedno sa obalnom radio stanicom "BARRADIO" obavljaju neprekidan rad na VHF ch16/ch24. MRCC BAR moguće je obavijestiti o nezgodi i preko jedinstvenog telefonskog broja 030/19833.

MEĐUNARODNA TABLICA ZA ISČITAVANJE (BOLD ŠTAMPANO U IZGOVORU SE NAGLAŠAVA)

A	AL FA
B	BRA VO
C	ČAR LI
D	DEL TA
E	EK O
F	FOKS TROT
G	GOLF
H	HO TEL
I	IN DI A
J	DŽU LI ET
K	KI LO
L	LI MA
M	MA JK
N	NO VE M BER
O	OS KAR
P	PA PA
Q	KE BEK
R	RO MIO
S	SI ER A
T	TAN GO
U	JU NI FORM
V	VIK TAR
W	UIS KI
X	EKS REJ
Y	JANG KI
Z	ZU LU

KAKO POZVATI U POMOĆ NA MORU

Ako se plovni objekat nađe u opasnosti na moru, te mora tražiti pomoć drugih brodova ili pomoć sa kopna, tada može upotrijebiti istovremeno ili odvojeno slijedeće signale:

- pucanj iz vatrenog oružja u razmacima od jedne minute;
- neprekidan zvuk bilo kojom spravom;
- rakete ili baklje crvene boje;
- paljenje vatre na brodu;
- dimni signali narandžaste boje;
- polagano dizanje i spuštanje ruku;
- signal "SOS" (...---...) - tri kratka, tri duga i tri kratka signala, bljeskajućim svijetlom, ogledalom ili zvukom;
- odašiljanjem najmanje tri puta za redom riječi "MAY DAY", pomoću brodske radio stanice.

VJETROVI NA CRNOGORSKOM PRIMORJU

Savremeni nautičar treba da ima osnovna znanja o vremenu, kako bi iz vremenskih izvještaja dobijenih putem medija i lokalnih pokazatelja vremena mogao stvoriti sliku o razvoju vremenskih prilika za područje u kojem plovi.

Na području južnog dijela Jadranskog mora razlikujemo 8 vjetrova koji duvaju iz slijedećih smjerova: Tramontana sa sjevera (N), Bura sa sjeveroistoka (NE), Levant sa istoka (E), Jugo-Široko sa jugo-istoka (SE), Jugo-Oštro sa juga (S), Lebić sa jugozapada (SW), Pulenat sa zapada (W) i Maestral sa sjeverozapada (NW).

Tramontana je oblik bure koji duva približno sa sjevera (N). To je lokalni, prohladni, suv i kratkotrajan (do 1 dan) vjetar. Prati ga vedro vrijeme i visok vazdušni pritisak.

Bura je suv, često jak i hladan vjetar koji duva na mahove iz NNE do ENE duž cijele obale, tokom cijele godine, a najčešće zimi. Bura može biti ciklonalna i anticiklonalna, a najčešće je anticiklonalna (praćena visokim vazdušnim pritiskom). Bura pretežno duva u zimskom periodu. Orkanskom snagom duva najviše krajem oktobra, u decembru, januaru i martu. Ljeti obično traje jedan dan, a ponekad samo nekoliko sati. Zimi može trajati i 14 dana, s povremenim prekidima.

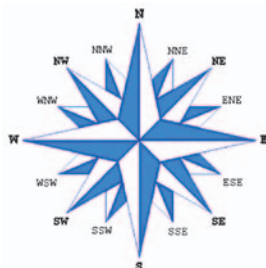
Levant je oblik Bure koji duva iz E smjera. Duva kratkotrajno, jednoliko s umjerenom jačinom. To je prelazan vjetar kada Jugo prelazi na Buru ili Bura na Jugo. Zimi ga prati kišovito vrijeme i umjerena hladnoća.

Jugo je topao i vlažan vjetar ujednačene brzine i postojanog smjera. Duva pretežno iz SE smjera (**Jugo-Široko**) do S smjera (**Jugo-Oštro**). Razvija visoke talase i obično donosi kišu. Na južnom Jadranu Jugo duva snažnije i češće nego u sjevernom i to u svim godišnjim dobima, ali najčešće od marta do juna (u sjevernom Jadranu) i od jeseni do kraja zime (u južnom Jadranu). Ljeti obično traje do 3 dana, zimi do 9 dana, a ponekad sa prekidima može trajati i do 21 dan.

Lebić je vjetar koji duva uglavnom od SSW do WSW. Naročito je snažan tokom zime, stvara visoke talase i praćen je obilnim padavinama i slabom vidljivošću. Obično duva jedan do dva dana, a ljeti samo nekoliko sati.

Pulenat duva iz W smjera. Dolazi iznenada, rijetko duva. Ovo je kratkotrajan, hladan i opasan vjetar.

Maestral duva iz smjera NW. Ugodan je i svjež vjetar, ustaljene i slabe do umjerene jačine. Pratilac je lijepog i stabilnog vremena. Obično počinje da duva oko 9-10 sati kao slab povjetarac, a oko 14 sati postiže svoj maksimum, zatim se naglo utiša prije zalaska sunca. Od jutra prema poslijepodnevnu Maestral mijenja smjer duvanja udesno, tj. "okreće se za suncem" tj. počinje kao jugoistočnjak te preko jugozapadnjaka skreće na sjeverozapadni smjer.

RUŽA VJETROVA

Osim lokalnih vjetrova, na Jadranu se pojavljuju lokalne i kratkotrajne vremenske nepogode manjih razmjera – nevere ili neverini. Pojavljuju se u svim godišnjim dobima, ali češće u ljetnjem dijelu godine. Nevere su obilježene žestokim udarima vjetra, obično jakom kišom, sijevanjem i grmljavinom kao i padom temperature.

PREDZNACI POGORŠANJA VREMENA

- vijenac oko Sunca ili Mjeseca, uz duvanje vlažnog vjetra;
- Mjesec blijede boje i vijenac (prsten) oko njega;
- pojave izrazito visoke plime;
- izostanak Maestrala;
- crvenilo neba ili pojave duge rano ujutru;
- pojava zimskog Maestrala najavljuje Jugo i kišu;
- jak vjetar ujutru pri vedrom vremenu;
- skretanje Bure pri vedrom vremenu na E, a pogotovo na SE;
- sivi zid oblaka na zapadu, naročito uveče;
- ako je Sunce prije zalaska blijedožute boje;
- pad atmosferskog pritiska;
- stalni niski pritisak pri ružnom vremenu znači da će ono potrajati.

ZAŠTITA MORA OD ZAGAĐENJA SA BRODOVA

Danas u svijetu postoji velika opasnost od zagađenja životne sredine štetnim materijama. Vizija ekološke katastrofe nameće organizovano djelovanje radi zaštite životne sredine, kako u međunarodnim, tako i u nacionalnim i lokalnim okvirima. Posebno treba čuvati od zagađenja more koje je značajan izvor ljudskog života i opastanka. Od ukupne količine vode na planeti 97% otpada na slanu vodu tj. mora i okeane, dok 3% pripada slatkoj vodi.

Izvori zagađenja mora su različiti i mogu dolaziti sa kopna, iz vazduha, od oštećenja pomorskih i obalnih naftovoda, uslijed istraživanja i iskorišćavanja morskih bogatstava (prvenstveno nafte), potapanjem štetnih materija sa brodova i sl. Ipak treba posebno izdvojiti brodove kao velike zagađivače. Ne smiju se zaboraviti nesreće koje su bile prave ekološke katastrofe, kao što su one brodova "Tori Kenion", "Amoko Kadiz" ili "Ekson Valdez".

-

Zagađenje mora može biti: fizičko, hemijsko i biološko:

FIZIČKO ZAGAĐENJE: nastaje ispuštanjem voda visoke temperature iz brodskih postrojenja. Tako zagrijana voda povećava temperaturu mora što ima za posljedicu ubrzanje biohemijskih reakcija uz povećanu potrošnju kiseonika. Ovaj manjak kiseonika narušava metabolizam i fiziološku ravnotežu vodenih organizama uz stvaranje uslova za razvoj mikroorganizama i virusa.

HEMIJSKO ZAGAĐENJE: nastaje ispuštanjem ulja, otpadnog ulja, zauljanog otpada, štetnih materija, fekalnog i brodskog komunalnog otpada sa brodova.

BIOLOŠKO ZAGAĐENJE: nastaje rasijavanjem bakterija, virusa i insekata sa brodova, i oni su vrlo često uzročnici zaraznih hidričnih bolesti pa čak i epidemija.

IZVOD IZ PROPISA KOJIMA SE REGULUŠE ZAŠTITA MORA OD ZAGAĐENJA SA BRODOVA

Zabranjeno je ispuštanje sa brodova u more:

- ulja, teških ostataka ulja, otpadnog ulja, zauljanih mješavina, zauljanog otpada, kaljužnih voda i brodskih balastnih voda;
- štetnih tečnih materija u rasutom stanju;
- štetnih materija u upakovanoj formi;
- fekalnog i broskog komunalnog otpada.

Izuzetno, ove odredbe neće se primjenjivati:

- ako je ispuštanje učinjeno u cilju spašavanja ljudskih života ili obezbjeđenja sigurnosti broda;
- ako je ispuštanje nastalo kao posljedica oštećenja broda ili njegove opreme a preduzete su sve mjere za spriječavanje ispuštanja.

IZVOD IZ PROPISA KOJIMA SE REGULUŠE ZAŠTITA MORA OD ZAGAĐENJA SA ČAMACA

Zabranjeno je ispuštanje sa čamaca u more:

- ulja, otpadnog ulja, zauljanih mješavina, zauljanog otpada, kaljužnih voda i brodskih balastnih voda;

Vlasnik čamca je dužan imati odgovarajuće skladišne spremnike na čamcu za čuvanje otpada i odlagati ga u uređaje za prihvatanje i rukovanje otpadom u luci ili marini.

NAPOMENA: Ukoliko prilikom boravka na moru uočite bilo kakve pojave koje se odnose na zagađenje mora, molimo vas da to prijavite institucijama:

Ime:	VHF:	Telefon:	Mobilni:
Uprava pomorske sigurnosti	/	030/313-240	069 632 930
Obalna radio stanica "BARRADIO"	VHF ch16/24	030/19833	067 642 179
Lučka kapetanija Bar	VHF ch16/12	030/312-733	069 290 274
Lučka kapetanija Kotor	VHF ch16/12	032/304-312	069 681 504

PLOVIDBA OBALNIM MOREM

Plovni objekti, prilikom plovidbe obalnim morem Crne Gore, ne mogu se približavati obali u skladu sa sljedećim:

- **brodovi koji obavljaju javni saobraćaj na moru na udaljenosti manjoj od 300 metara;**
- **brodovi za sport i razonodu i jahte na udaljenosti manjoj od 200 metara;**
- **motorni čamci i jedrilice na udaljenosti manjoj od 150 metara;**
- **čamci na vesla mogu ploviti obalnim morem i na udaljenosti manjoj od 50 metara od obale;**
- **svi čamci moraju ploviti u vodenom prostoru pored kupališta na udaljenosti većoj od 50 metara od ograde uređenog ili izrađenog kupališta, odnosno 150 metara od obale prirodnog kupališta;**
- **gliseri mogu glisirati samo na udaljenosti većoj od 200 metara od obale i na području na kojem to nije zabranjeno;**
- **čamci na mlazni pogon (skuteri, jet-ski i sl.) mogu glisirati jedino na području gdje je dozvoljeno glisiranje, koje određuje nadležna lučka kapetanija, ne bliže od 300 metara od obale; čamci na mlazni pogon mogu prolaziti do područja na kojem je glisiranje dozvoljeno samo u propisno označenim morskim prolazima najmanjom mogućom brzinom.**

NAPOMENA:

Zabranjeno je plivanje izvan ograđenog vodenog prostora uređenog ili izgrađenog kupališta i na udaljenosti većoj od 100 metara od obale prirodnog kupališta.

REGISTAR JAHTI

Postupak upisa, vođenja i brisanja registra jahti obavlja Uprava pomorske sigurnosti, u skladu sa Zakonom o jahtama ("Sl. list CG", br. 46/07).

DOKUMENTA POTREBNA ZA UPIS U REGISTAR

Za upis jahte u Registar dostavljaju se sljedeća dokumenta:

- **prijava za upis u Registar sa predlogom imena jahte;**
- **ovjerena kopija identifikacionog dokumenta fizičkog lica ili dokument o registraciji pravnog lica koji je vlasnik;**
- **dokaz o vlasništvu, izjava o namjeni korišćenja jahte i punomoćje kada zahtjev za upis u Registar ne podnosi lično vlasnik, suvlasnik ili unajmitelj;**
- **potvrda o regulisanom obaveznom osiguranju na iznos od najmanje 800.000 EUR;**
- **zahtjev za izdavanje radio dozvole;**
- **rješenje o brisanju iz prethodnog registra ili, u slučaju prve registracije, svjedočanstvo o gradnji;**
- **ovjerena kopija kupoprodajnog ugovora ili, u slučaju prve registracije, dokument graditelja sa upisanim imenom kupca;**
- **svjedočanstvo o baždarenju ili o gradnji u kojem su naznačene tehničke karakteristike, uključujući i podatke o baždarenju;**

NAKNADE ZA UPIS, OBNAVLJANJE I BRISANJE REGISTRACIJE

Za upis u Registar i obnavljanje Svjedočanstva o registraciji:

DUŽINA JAHTE	IZNOS U EUR
od 7 do 12 metara	350,00 EUR
od 12 do 17 metara	500,00 EUR
od 17 do 24 metra	800,00 EUR
preko 24 metra	1.200,00 EUR

Za brisanje iz Registra plaća se iznos od 150 EUR.

KONTAKT TELEFONI

Ime:	Telefon:	Fax:	Mobilni:
Registar jahti	030/303-808	030/303-809	069 309 779

INFORMACIJE ZA NAUČIČARE

Plovidba postaje ugodan provod godišnjeg odmora sve većeg broja ljudi. Možda ste se ove godine prvi put u životu odlučili da provedete godišnji odmor na crnogorskom primorju. U tom slučaju dobro je znati neke pojedinosti koje će vaše krstarenje Jadranom učiniti sigurnijim i ugodnijim, a savjeti koji slijede dobro će doći i onima koji su već boravili na crnogorskom primorju.

BORAVAK STRANE JAHTE U VODAMA CRNE GORE

Strane jahte i čamci mogu dolaziti i boraviti u teritorijalnom moru i unutrašnjim morskim vodama Crne Gore radi razonode, turističkog krstarenja i učestvovanja na sportskim takmičenjima ili nautičkim sajmovima.

Zapovjednik ili voditelj strane jahte ili čamca koji uplovljava u vode Crne Gore može prije uplovljenja u odredišnu luku poštom, putem faksa ili elektronskom poštom dostaviti lučkoj kapetaniji ili lučkoj ispostavi kopije dokumenata radi obavljanja granične kontrole, dobijanja vinjete i ovjere popisa posade i putnika.

Vinjetom se za stranu jahtu dokazuje:

- **prijava dolaska;**
- **registracija i sposobnost za plovidbu;**
- **da je lice koje zapovjeda jahtom i članovi posade sposobni da upravljaju jahtom u skladu sa nacionalnim propisima države čiju zastavu vije, a koji nijesu u suprotnosti sa STCW konvencijom odnosno propisima Crne Gore;**
- **da je osigurana od odgovornosti za štetu prčinjenu trećim licima;**
- **vlasništvo ili punomoć za korištenje;**
- **da je plaćena naknada za objekte bezbjednosti plovidbe i administrativne takse.**

Strana jahta mora biti na vidnom mjestu označena vinjetom. Rok važenja vinjete je do godinu dana od dana izdavanja.

Vinjetu ne mora imati strana jahta ostavljena na čuvanje ili popravku u luci ili na drugom odobrenom mjestu i koja učestvuje na sportskom takmičenju ili na nautičkom sajmu.

Organizator sportskog takmičenja ili nautičkog sajma dužan je prijaviti jahtu lučkoj kapetaniji ili lučkoj ispostavi najkasnije 48 sati prije početka takmičenja ili sajma.

Visina naknade za korišćenje plovnih puteva za strane jahte i čamce iznosi:

Dužina jahte /Period	do 7 dana	1 mjesec	3 mjeseca	6 mjeseci	1 godina
od 7 do 12 metara	40,00 €	95,00 €	200,00 €	280,00 €	400,00 €
od 12 do 17 metara	120,00 €	220,00 €	400,00 €	540,00 €	750,00 €
od 17 do 24 metra	200,00 €	340,00 €	600,00 €	800,00 €	1.100,00 €
preko 24 metra	420,00 €	600,00 €	900,00 €	1.240,00 €	1.500,00 €

UDALJENOSTI, IZRAŽENE U NAUČIČKIM MILJAMA, IZMEĐU VAŽNIJIH LUKA/MARINA NA CRNOGORSKOM PRIMORJU

LUKE/ MARINE	BAR	ULCINJ	PETROVAC	BUDVA	H. NOVI	ZELENIKA	RISAN	KOTOR	TIVAT
BAR	-	12	10	16	33	34	42	44	38
ULCINJ	12	-	22	28	45	46	54	56	50
PETROVAC	10	22	-	6	23	24	32	30	28
BUDVA	16	28	6	-	17	18	26	28	22
H. NOVI	33	45	23	17	-	1	9	11	5
ZELENIKA	34	46	24	18	1	-	8	10	4
RISAN	42	54	32	26	9	8	-	2	4
KOTOR	44	56	30	28	11	10	2	-	6
TIVAT	38	50	28	22	5	4	4	6	-

1 Nm = 1.852 metra

TEHNIČKI PREGLED, UPIS I NAKNADE ZA ČAMCE

Čamac koji podliježe obavezi upisa u upisnik čamaca lučka kapetanije može ploviti obalnim morem i unutrašnjim vodama ako je njegova sposobnost za plovidbu utvrđena po odredbama Uredbe o čamcima, ako posjeduje dozvolu za plovidbu čamca i ako njime upravlja stručno osposobljeno lice - voditelj čamca.

Smatra se da je čamac sposoban za plovidbu, u određenim granicama plovidbe i za određenu namjenu, ako njegova konstrukcija, plovna svojstva, pogonski i drugi uređaji i oprema odgovaraju odredbama Uredbe.

Novoizgrađeni čamac namijenjen za privredne svrhe, kao i postojeći čamci koji mijenjaju namjenu radi obavljanja privredne djelatnosti, sposobni su za plovidbu ako njihova konstrukcija, plovna svojstva, pogonski i drugi uređaji i oprema odgovaraju odredbama Tehničkih pravila o gradnji čamca, koje donosi Uprava pomorske sigurnosti. Sposobnost čamca za plovidbu utvrđuje se tehničkim pregledom od strane surveyora Uprave.

Čamci podliježu osnovnom, redovnom i vanrednom pregledu. Osnovni pregled čamca obavlja se na suvom i u vodi, a redovni i vanredni po pravilu na vodi, osim ako organ koji obavlja pregled čamca utvrdi da je stanje čamca takvo da isti treba pregledati na suvom ili se radi o čamcu za privredne svrhe. Pregled čamaca obavlja se na zahtjev vlasnika.

Čamac mora biti upisan u upisnik čamaca koji vodi lučka kapetanija, odnosno lučka ispostava, na osnovu čega vlasnik čamca, koji mora biti stručno osposobljen, dobija dozvolu za plovidbu čamca.

Ime:	Telefon:	Fax:	Mobilni:
Uprava pomorske sigurnosti	030/313-240	030/313-274	069 296 834
Odjeljenje tehn. insp. - Tivat	032/671-252	032/671-251	069 505 521
Lučka kapetanija Bar	030/312-733	030/311-384	069 290 274
Lučka kapetanija Kotor	032/304-312	032/304-313	069 681 504

OPREMA ČAMCA

Uredba o čamcima ("Sl. list RCG", br. 51/04)

Čamac za neprivredne svrhe od opreme mora posjedovati:

TRUP I OPREMA TRUPA
- sidro propisane težine, sidreno uže ili lanac dužine od 25 do 100 metara;
- bitve kao i tri užeta za privez odgovarajuće dužine ili prekidne čvrstoće;
- sisaljku ili kablčić sa ispolcem;
- dva vesla odgovarajuće dužine;
MAŠINSKI UREĐAJ
- komplet alata za održavanje mehaničkog pogonskog uređaja;
- odgovarajuću količinu rezervnih djelova za siguran rad uređaja;
SREDSTVA ZA SPAŠAVANJE
- pojaseve za spašavanje za sva lica na čamcu, dodatno 10% prsluka za djecu;
- kutiju prve pomoći sa propisanim sadržajem;
SREDSTVA ZA SIGNALIZACIJU I POMAGALA ZA NAVIGACIJU
- propisana svjetla i dnevne oznake;
- vodootpornu baterijsku lampu;
OPREMA ZA SPREČAVANJE ZAGAĐIVANJA
- posudu/vrećicu za prikupljanje čvrstih materija;
- posudu za prikupljanje ulja, otpadnih ulja, zauljanih mješavina, zauljanog i fekalnog otpada;

Čamac za privredne i javne svrhe od opreme mora posjedovati:

TRUP I OPREMA TRUPA
- sidro propisane težine, sidreno uže ili lanac dužine od 25 do 100 metara;
- bitve kao i tri užeta za privez odgovarajuće dužine ili prekidne čvrstoće;
- sisaljku ili kablčić sa ispolcem;
- dva vesla odgovarajuće dužine;
- rezervno ručno rudo;
MAŠINSKI UREĐAJ
- komplet alata za održavanje mehaničkog pogonskog uređaja;
- odgovarajuću količinu rezervnih djelova za siguran rad uređaja;
OPREMA ZA GAŠENJE POŽARA
- vatrogasnu sjekiru;
- prenosni aparat za gašenje požara određenog tipa;
SREDSTVA ZA SPAŠAVANJE
- pojaseve za spašavanje za sva lica na čamcu, dodatno 10% prsluka za djecu;
- ormarić ili kutija prve pomoći sa propisanim sadržajem;
- jedan kolut za spašavanje sa oznakom čamca i 25 m užeta;
- platno za zaštitu od sunca, za čamce koji prevoze putnike;
SREDSTVA ZA SIGNALIZACIJU I POMAGALA ZA NAVIGACIJU
- propisana svjetla i dnevne oznake;
- vodootpornu baterijsku lampu;
- odgovarajuće pomorske karte za područje plovidbe;
- kompas sa osvjetljenjem;
- brodsku VHF/VHF DSC radio stanicu;
- sredstvo za zvučno oglašavanje;
- šest crvenih ručnih buktinja ili tri rakete;
- dvije kutije šibica u nepromočivom omotaču ili upaljač;
OPREMA ZA SPREČAVANJE ZAGAĐIVANJA
- posudu/vrećicu za prikupljanje čvrstih materija;
- posudu za prikupljanje ulja, otpadnih ulja, zauljanih mješavina, zauljanog i fekalnog otpada;

CIJENOVNIK PREGLEDA ČAMACA ZA NEPRIVREDNE I PRIVREDNE SVRHE

01. Čamci za neprivredne svrhe plaćaju sljedeće tarife:

DUŽINA ČAMCA	EUR
do 4 metra	100,00 EUR
od 4 do 6 metara	130,00 EUR
od 6 do 8 metara	170,00 EUR
od 8 do 10 metara	220,00 EUR
od 10 do 12 metara	260,00 EUR
preko 12 metara - ispod 15 GT	300,00 EUR

- osnovni i vanredni pregled vrši Uprava. Vanredni pregled se naplaćuje 50% tarifnog stava osnovnog pregleda.
- redovni pregled i produženje dozvole za plovidbu čamca vrši lučka kapetanija, svakih 5 godina.

02. Čamci za privredne svrhe (prevoz putnika), čiji se redovni pregled vrši svake godine, plaćaju iste tarife kao pod brojem 01.

03. Čamci za privredne svrhe (ribarski čamci), izgrađeni od drveta, čiji se redovni pregled vrši svake godine, plaćaju iste tarife kao pod brojem 01.

- osnovni, vanredni i redovni pregled vrši Uprava. Produženje dozvole za plovidbu čamca vrši lučka kapetanija.

Vlasnici čamaca prilikom svakog osnovnog, vanrednog i redovnog pregleda, odnosno produženja važenja dozvole za plovidbu čamca, plaćaju naknadu za korišćenje objekata bezbjednosti plovidbe (Light Dues), i to:

čamci sa vanbrodskim pogonom ili bez njega	1,00 EUR po dužnom metru
čamci sa ugrađenim pogonskim uređajem	2,00 EUR po dužnom metru

CIJENOVNIK PREGLEDA RIBARSKIH BRODOVA

Ribarski brodovi (preko 15 GT), izgrađeni od drveta, čiji se redovni pregled vrši svake godine, plaćaju po GT, sledeće tarife:

OSNOVNI PREGLED	15,00 EUR
VANREDNI PREGLED	6,00 EUR
REDOVNI PREGLED	12,00 EUR

Ribarski brodovi (preko 15 GT), izgrađeni od čelika, čiji se redovni pregled vrši svakih 5 godina, a kontrolni pregled svake godine, plaćaju po GT, sledeće tarife:

OSNOVNI PREGLED	15,00 EUR
VANREDNI PREGLED	6,00 EUR
GODIŠNJI KONTROLNI PREGLED	8,00 EUR
REDOVNI PREGLED	12,00 EUR

Baždarenje brodova po Tehničkim pravilima Uprave pomorske sigurnosti i Konvenciji o bažarenju iz 1969. godine, za brodove do 500 GT, naplaćuje se 450,00 EUR.

Vlasnik ne može dobiti svjedočanstvo prije nego izmiri obaveze po ovom cjenovniku kao i obavezu da plati naknadu za korišćenje objekata bezbjednosti plovidbe (Light Dues).

Za svaku ponovljenu intervenciju zbog nepripremljenosti plovnog objekta za pregled naplaćuje se 25% tarifnog stava zahtijevanog pregleda.

Vlasnici ribarskih brodova plaćaju godišnju naknadu za korišćenje objekata bezbjednosti plovidbe (Light Dues) u iznosu od 3,00 EUR po dužnom metru.

NAPOMENA:

ZA SVE INFORMACIJE OBRATITE SE NA KONTAKT TELEFON: 032/671-252, ODJELJENJA TEHNIČKOG INSPEKTORATA PLOVNIH I PLUTAJUĆIH OBJEKATA KOJI SE NALAZI U TIVTU, U VREMENU OD 08:00 DO 16:00.

MARINE NA CRNOGORSKOM PRIMORJU

Naš ovogodišnji popis marina na crnogorskoj obali sadrži marine u Baru, Budvi, Kotoru i Tivtu. Crnogorske marine su kvalitetno građene i smještene na izvrsnim lokacijama, tako da geografski pokrivaju cijelo crnogorsko primorje a u isto vrijeme predstavljaju dobar prirodni zaklon u slučaju nevremena.

Raspolažu dobrim vezovima, navozima i dizalicama, pumpama za snadbijevanje plovnih objekata gorivom, radionicama za opravku jahti i čamaca, prodavnicama specijalizovane opreme za jahte i čamce, restoranima, kafićima itd.

MARINA U BARU

Prije uplovljenja u crnogorske marine obavezno koristite važeće nautičke karte i publikacije. Za sigurne dubine u marinama konsultujte njihove vlasnike.

Da bi ste se bolje snašli i lakše uplovili u crnogorske marine, dajemo vam popis telefona važnijih marina:

Marina:	Telefon:	Mobilni:
Bar - "Marina"	030/317-786	/
Bar - "Sv. Nikola"	030/313-911	067 829 260
Bar - "Jug"	030/313-991	069 025 616
Bar - "Nautilus"	030/303-276	069 469 092
Budva	033/452-281	/
Kotor - "Marina Prčanj"	032/336-162	069 627 359
Tivat	032/671-039	067 521 771

PAR SAVJETA NAUČIČARIMA

Plovidba, kada je vrijeme dobro, nije problem, a par savjeta koje želimo dati odnose se na nautičare koji godišnje na moru provedu dvije do tri nedjelje.

Svaka plovidba počinje određenim planom. Plan krstarenja može se detaljno razraditi ranije, ali i ne mora. Planovi se ionako mijenjaju, zavisno od meteo uslova, želja posade i ko zna zbog čega sve. Važno je samo da postoji nekakav plan i da se vodi računa o vremenskim prilikama, stanju broda i posade. Svako ko upravlja brodom mora biti svjestan koliko zna, ili bolje reći ne zna, koliko mu posada može pomoći i koliko brod može izdržati. Takva procjena zahtijeva iskustvo, koje mnogi nemaju, i zato važi: opreza nikad dosta i bez junačenja.

Svaka plovidba počinje isplavljenjem i završava uplovljenjem i tu se najbolje vidi iskustvo ili neiskustvo skipera. Skiper mora one koji su prvi put na brodu naučiti kako da se kreću po brodu. Skiper mora pojasniti svoje namjere prilikom manovre kako bi svaki član posade znao šta mu je zadatak i šta se od njega očekuje. Ako je u tome bio jasan i ako je brod pripremljen na vrijeme, sve će ići glatko i u tišini, pa i onda kada posada nije iskusna.

Prilikom isplavljenja treba dobro pogledati gdje su konopi za vez, koliko su blizu propeleru a naročito jesu li isprepletani. Uplovljenje je, za razliku od isplavljenja, donekle teže. Običaj je dolaziti krmom na gat, ali to nije uvijek lako. Treba sve predvidjeti – odakle duva vjetar, kakav je izbor propelera, koliko je mjesta itd. Ako vas situacija ne čini srećnim i niste sigurni da će sve ići glatko, uplovite pramcem. Manevar je sigurno lakši.

MARINA U BARU

Sidrenje možda izgleda lako, ali i tu treba nešto znati. Lako je ako se sidri samo radi popodnevnog kupanja, ali naći sigurno sidrište na kojem ćete provesti noć druga je stvar.

Prvo, treba izbjeći dolazak noću jer nije lako procijeniti udaljenost do obale i drugih brodova, ne vidi se dno, bove, konopi drugih brodova i sve ostale sitnice koje stvar mogu zakomplikovati.

Da sidrište treba biti dobar zaklon od vjetra koji duva jasno je samo po sebi. Dno mora držati sidro, a to znači da treba sidriti na pijesku ili mulju, ako se može, a stijene i travu izbjegavati. Ako dno nije idealno, barem neka dubina na kojoj se sidri ne bude velika. Nije isto roniti na 5 ili 15 metara i oslobađati sidro. Savjetujemo da ne bacate sidro na dubinu veću od 10 metara. Kada je sidrište odabrano, sidro treba položiti. Sidro se obara kada je pramac prema vjetru i kada je brod zaustavljen. Sidro treba brzo oboriti, a kada je na dnu, lanac se pušta brzinom kojom brod ide krmom. Lanac će tako biti položen ravno i kada ga bude tri puta više nego što je dubina treba ga lagano zaustaviti i pričekati da se zategne.

Na brodu se može svašta neplanirano dogoditi i zato svu opremu koju brod nosi treba držati uvijek na istom mjestu. Jedino je tako moguće dobiti pravi komad alata ili sigurnosne opreme u ruke. Baš zbog toga ne treba brod pretrpavati sa svim što vam padne na pamet.

MARINA U BARU

www.pomorstvo.me